

# Ett flöde av positiv energi

VARJE DAG MÖTER VI i media rapporter från arbetslivet, om utbrändhet eller självförverkligande, om stress eller trivsel, om hierarkiska eller demokratiska arbetsorganisationer.

Arbetet är en väldigt viktig del av de flesta människors liv och tillvaro. Det har också blivit uppenbart att detta arbetsliv inte längre ser ut som det gjorde före informationssamhället. Idag byter människan arbetsgivare och yrke flera gånger än tidigare. Byråkratiska och centraliserade företagsmodeller, trygga anställningsförhållanden och en given karriär, som kommer av anställningstid och senioritet, blir alltmer sällsynta.

Idag har teamwork, projektanställningar och målstyrning blivit vardag i arbetslivet.

Eftersom företagen anställer människor som förväntas lösa uppgifter, inte bara arbetskraft som ska utföra arbetsmoment, blir många faktorer som inte direkt handlar om arbetsuppgifterna viktiga. Det handlar om människors behov av självförverkligande, bekräftelse och samhörighet. Om kommunikationen mellan människor och gemensamma strävanden. Ett modernt företag är många gånger ett socialt system likaväl som ett ekonomiskt.

I sådana system har sociologer och psykologer en stor betydelse.



**MÄNNISKANS IDEER** visioner, upplevelser och behov är arbetslivets centrum. Inte företaget eller lokalerna, inte möblerna eller maskinerna. För en psykolog är detta en naturlig utgångspunkt. Eva Vadenmark är psykolog och driver sedan 26 år företaget Växande Visioner. En verksamhet som syftar till att utveckla människans förmåga, hennes kreativitet och skapandekraft i företag, organisationer och relationer. Kommunikation och samspel är företagets devis.

– Väggar och tak, ljus och ljud, möbler och färgsättning, allt det som bygger upp en arbetsmiljö, har en avgörande betydelse för hur ett företag fungerar. För att dra nytta av detta, och stärka de krafter som drar åt samma håll, så måste det också finnas en medvetenhet om hur verksamheten bör fungera, vad som ska uppnås. Om inte medarbetarna har förståelse för företagets verksamhetsidé och kan identifiera sig med företaget och dess uppgift, då kan de heller inte komma till sin rätt och utnyttja förmågan att vara kreativa.

– "Struktur är starkare än individ", fortsätter Eva Vadenmark. Strukturer och miljö kan utveckla – eller begränsa. Varje form ger ett bestämt innehåll. Detta gäller allt ifrån företagets affärsidé och ledningsfrågor till lokaler, formspråk, färgsättning och utsmyckning – detta måste stämma överens med vad företaget vill åstadkomma, med målsättningen för verksamheten. Du måste känna harmoni och att du har betydelse. Om du inte som enskild individ kan vara stolt över vad du gör, så ger du också så lite av din potential. Arbetsledning måste till stor del handla om att förankra affärs mål och strategier – först då kan människans skaparkraft förlösas. Du måste förstå målet och meningen med ditt arbete!

## Medskapare till en kreativ arbetsvärld

– "En av de faktorer som allra mest påverkar vår lust och vilja att vara produktiva är det gensvar vi väcker hos andra". Kloka chefer och arbetsledningar förstår att ge detta gensvar, att ge den enskilde såväl som arbetsgruppen positiv uppmärksamhet.

– Samtidigt är en förutsättning att individen vågar synliggöra sig själv. "Du är själv medskapare till en kreativ arbetsvärld". Ge av ditt eget överflöd, lär dig att tänka: "Jag är ansvarig för att skapa en arbetsvärld såväl som ett eget liv. Ett liv jag är stolt över och som utvecklar min livsaptit". För mig som psykolog handlar det ofta om att finna människors morötter och inre drivkrafter. Det frigör kreativitet och skapandeförmåga, fortsätter Eva Vadenmark.

– Dagens kontorsmiljöer, öppna landskap utan väggar mellan människorna, har visat sig kunna utveckla organisationer och medarbetare (Struktur är starkare än individ!). Men när man skapar en ny arbetsplats är det en förlust att inte göra det på ett genomtänkt sätt. Att utan medveten bearbetning kasta in människor i en ny miljö i tron att de ska fungera är att förlösa resurser.

– Det öppna landskapet möjliggör förbättrad kommunikation och tankeutbyte mellan människor, det bryter ner "hierarkiska organisationsmodeller" och ökar ofta både produktivitet och arbetstillfredsställelse. Men inte automatiskt. På varje arbetsplats behöver det finnas balans mellan den egna sfären, den som är personlig, och det gemensamma. Varje arbetsplats måste både vara privat, och ge en känsla av ro, och gemensam. Personligheten ska blomma men den får inte ta överhanden över det gemensamma. "Visionen får inte vara svagare än personen".

– Tänk vad mycket som kan komma loss om man medvetet arbetar på att förlösa den gemensamma visionen om vad som är eftersträvansvärt, understryker Eva Vadenmark.

Ett öppet kontorslandskap är alltså inte liktydigt med en form av "compact living".

## Balansen mellan privat och offentligt

– "I ett modernt kontor har du kanske bara tre steg till grannen, men ändå måste du förstå att du inte kliver in till denna granne hur som helst". Avskärmning, ett " eget " ljus och ljud dämpningar skapar den nödvändiga avskildheten. En avskildhet som är avgörande för att ge ro att "föda" tankar, och för att undslippa stress.

– Du skapar en balans mellan egen tankero och arbetsro, och inspiration, delaktighet och synergi. Vi ska inte "boa" in oss i våra egna celler, i vårt eget lilla näste.

*Eva Vadenmarks verksamhet syftar till att utveckla människans förmåga, hennes kreativitet och skapandekraft i företag, organisationer och relationer.*

Foto: Mats Glengård.



Idag anpassas arbetsmiljön till människan, inte tvärtom.  
Illustration: Björn Hägglund.